

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De eruditione christifidelium

Herolt, Johannes

Colonie, 27. X. 1496

De quarto articulo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30784

Tresceptio xpi potius attribuit spū sancto:
Respondeo fm **H**enri. d. firma. q. intē
 tio denoiat opationem: **C**hristus autē
 hac intentione carnē assumpsit vt misē
 ris z afflictis subueneret. **E**t qz bonitas
 z misēdia attribuitur spū sancto: ideo d
 spū sancto conceptus est. hec ille **I**te di
 citur de spū sancto cōceptus. vt p hoc ex
 cludant corpales admixtiones. **U**n cani
 tur. **N**on ex virili semine. sed mystico
 spiramine: **I**te sciendum qz q̄uis tota tri
 nitas operata sit incarnationem: solus
 tamē filius est incarnatus. vt dicit **bea**
Aug: illi. d. fide ad petr. **E**t **br̄s aug**
 ponit tale exēplū **S**i tres puelle tenerēt
 vnā tunicam: z illam vna ex illis induer
 retur: tūc illa indutio fieret a tribz puel
 lis. z vna illarū eaz sola indueretur. z ali
 us doctor ponit tale exemplū. **S**i tres
 scz petr. iohannes. andreas simul agēt
 rubricā do andrea: rubricatio andree fie
 ret ab his tribz simul: attamen solus an
 dreas rubricaretur. **I**te **C**sequit.
Par ex **M**aria p̄gie. **V**irgo maria p̄
 goz cepit. virgo pepit. z post ptuz virgo
 pmanit. **Q**uerit quare xps nat⁹ sit de
 virgine. **R**espondeo fm **H**en. d. firma
 ria. **T**riplex est status humane nature
 scz p̄ugal. vidualis. virginalis. prim⁹
 bonus. secundus melior. tercia optimus.
Quia qd autē cōptimū deo attribuitur.
 ideo cōueniens fuit vt de virgine nasce
 retur. **E**t in hoc etiam ostendit **C**hristus
 excellentiam status virginis. **A**ug⁹
Unus sancte vrginis partus omnīū
 sanctarum virginū est decus. **S**ecūdo
 fm alium doctozē. **S**icut p euam virgi
 nem facta est perditio: sic ecōuerso p ma
 riam virginem debuit fieri reparatio.
Un canitur **P**aradisi porta per euam
 clausa est. z per **M**ariā virginem
 itez patefacta est. igit. zc. **T**ertio vt v̄i
 eas p̄phetie adimpleret. **E**lale. 7. **E**cce
 virgo concipiet z pariet filiū **S**ciendum
 etiā qz circa hūc articulū **o**rigenes era
 uit qui dixit: qz **C**hr̄st⁹ ad hoc natus est

z ad hoc venit. vt non soluz saluaret ho
 mines: sed etiā demones i finemūdi. **H**
 aut est contradictū **C**hr̄sti. **M**ath. xxv
Ite maledicti in ignē eternū qui para
 tus est diabolo z angelis eius **A**d remo
 uendum hunc errorem patres sancti ad
 diderūt in simbolo qd canit in missa.
Qui p̄t nos hoīes z p̄t n̄ram salutē:
 z non p̄t demones.

De quarto articulo.

Passus sub pontio pylato: cruci
 fixus mortuus et sepultus **I**te
 articulū fm **H**enricū de firma.
 posuit **beatus andreas**. **Q**ui quidē arti
 culus necessarius est ad salutē **N**ā sicut
 debemus credere incarnationem filij:
 ita necessariū est credere passionē z moz
 tem eius. **Q**z fm **S**regorū. **N**ihil nob
 nasci p̄fuit: nisi redemī p̄fuisset. **I**n q̄ q/
 dem articulo **beatus andreas** describit
 q̄tuor creditas p̄itates. **P**rima est d̄ xpi
 passione. put **C**hr̄stus anteqz fuit cruci
 fixus passus est. scz flagellatus. illusus.
 cōspurus. alapis cesus. velatus face co
 laphizatus. z spinis coronat⁹. **E**t hoc
 notat cū dicitur. passus sub pontio py
 lato. **S**c̄da est de **C**hr̄sti crucifixione.
Tercia de **C**hr̄sti morte. **Q**uarta de se
 pultura. **E**t quidem ille veritates sunt
 distincte. **P**robat. qz hora matutinali fie
 it passus vsqz ad t̄ciam. z hora sexta cru
 cifixus. z hora nona mortu⁹. z hora ve
 spertina sepult⁹. **I**te aduertendū cir
 ca passionem **C**hr̄sti. **P**rimo quis patit̄
Respondeo dei filius summe bon⁹ **S**e
 cundo quid z qualia patit̄. **R**espōdeo
 patitur in rebus exterioribz spoliatiōem
 quia nudus pependit nec haustū aque
 habuit. **I**n corpore amarissimam affli
 ctionem. **Q**uia a planta pedis vsqz ad
 verticē nō fuit in eo sanitas. **I**n aīa ma
 ximam tristitiam. **U**nde dixit. **T**ristis
 est anima mea vsqz ad mortem. **T**ertio
 a quibz patit̄. **R**espondeo a p̄ncipibus
 sacerdotum z ministris et popularibus
 z a iudeis z gentilibus: ps. **Q**uare fre
 I 2

De simbolo

muerunt gētes: et populi meditati sunt inania. **A**stiterunt. et **Q**uarto quare patitur. **R**ūdeo propter peccata nostra et salutem nostrā. **E**sa. 53. **P**ropter zelus populi mei percussi eum. **Q**uito quid coegit eum. **R**espōdeo maxima charitas. **A**poē. 1. **D**ilexit nos et lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. **R**omañ. 5. **C**ommēdat deus suam charitatem in nob. quoniam cum inimici essemus christus pro nobis passus est: et mortuus iustus pro iniustis. **P**assus sub pontio pilato. **N**otandum quod christus passus est sub vno pilato: nunc autem in membris suis patitur a multis pilatis. **M**at. 27. **N**ō vni ex minimis meis fecistis: mihi fecistis. **E**t ideo charissime: si iniuriose pateris a iudice iniquo: noli murmurare. **S**ed memento dominum ihesum christum passum sub pontio pilato. **I**tem si subditus es: et habes prelatum corruptum et prementem te contra iusticiam: sis patiens quia ipse est tuus pilatus. **S**i mulier es: et habes virum furiosum te percutientem: sis patiens: quia ipse est tuus pylatus. **S**i seruus es. et habes dominum impium et crudelē te molestantē. nō mireris. quia ipse est tuus pylatus. et sic dicit alijs. **E**t oēs isti predicti debent esse patientes. quia per his tribulationibus habituri sunt magnū premium in celo. **M**at. 5. **B**ei estis cum maledixerint vobis homines et persecuti vos fuerint: et dixerint omne malum aduersum vos: mēntes propter me. **G**audete et exultate quoniam merces vestra copiosa est in celis. **I**tem sciendum quod pontius est cognomen ab insula ponti nominatum: huius pylatus est proprius. et erat gentilis et indignus pane. quia secundum Augustinum. **P**ecator non est dignus pane quo vescatur. **A** quo malo homine christus ad mortem sententiat et iudicatur. **I**tem sciendum quod **V**incētius in speculo historiali dicit quod pylatus accusatus est in multis a vitellio preside syrie. **E**t primo de morte omnium innocentium quos occiderat. et quod imagines gentilium ponebat in templo. **I**tem quod pecuniam positam in corbonā redigebat in su-

os ihsus: inde faciens aqueductum in domum suam. **P**ro his missus est in exilium et ibi in multas incidens calamitates se propria manu interemit.

De quinto articulo:

Descendit ad inferna. **I**tem quintum articulum scribit beatus philippus apostolus. **C**irca quem articulum primo quiritur: quo tempore vel qua hora christus ad inferna descendit. **R**espōdeo secundum **T**homas. quod statim quoniam anima christi fuit a corpore separata: tunc anima christi de fratri vnica descendit ad limbum patrum: et mansit ibi ab hora mortis christi que fuit hora sexte ferie nona usque ad horam resurrectionis. et hoc fuit tempus quadraginta horarum. **Q**uia diluculo diei dominice surrexit. et in eadem hora resurrectionis eduxit eos de limbo. **I**tem sciendum quod anima christi separata fuit a corpore. **E**t deitas mansit cum anima ad infernum descendente. et etiam cum corpore in sepulchro iacente. **I**tem sciendum quod ante christi passionem fuerunt quatuor receptacula animarum. **P**rimus locus fuit infernus damnatorum in quo est pena sensus et pena damni. id est. carentia visionis dei. **A**c etiam ibi sunt tenebre exteriores et interiores. id est. carentia gratie: et carentia glorie. **A**d hunc locum christus non descendit. nec ab illo aliquem liberauit. **R**atio quia christi passio nulli prodest: nisi sit eius membrum vel fiat per conuersionem. **S**ed illi in inferno non fuerunt membra christi. nec poterant fieri: quia fuerunt extra statum mercedi: quia nec in illo loco est redemptio: nec pro eis est orandum. **U**nde beatus Augustinus. **S**i scirem patrem meum in inferno: non propter orare pro eo quod per diabolo. **S**ecundus locus est limbus puerorum. id est. illorum infantium in peccato originali decedentium. **Q**ui limbus est super infernum et ibi est pena damni. id est. carentia visionis diuine. et non pena sensus. id est. sensibilis pena non est ibi. **E**t isti ibi tenebre exteriores et interiores. id est. carentia gratie et glorie. **A**d illum locum christus